

MEMO BEGELEIDING 2025-2026

gedegen

uitdagend

empathisch

Inhoud

Inleiding	4
1. Terugblik en (her)nieuw(d)e kaders	5
2.1 De ondersteuningspiramide	6
2.2 De ondersteuningspiramide op MMS	8
2.2.1. Naamgeving: BEGELEIDING	8
2.2.2. BEGRENZEN - algemeen	11
2.2.3. BEGRENZEN – COGNITIE / EXECUTIEVE FUNCTIES EN COGNITIE	12
3. BEGELEIDING: ONS AANBOD	14
3.1 BEGELEIDING: WIE	14
3.2 BEGELEIDING: WAT	17
4. Signalering in het kader begeleiding op school	22
5. EXTRA BEGELEIDING	24
5.1 WELZIJN	25
5.1.1. SMW	25
5.1.2. JONGERENCOACH	26
5.1.3. STRUGGLELES	27
5.2. Cognitie en executieve functies – coördinator begeleiding	28
5.2.1. BPO	28
5.2.2. RT - dyslexie	29
5.2.3. RT – andere activiteiten	30
5.2.4. GOCO	30
5.3. ANDERSOORTIG	31
5.3.1. MOB / BEO	31
5.3.2. CEIO	31
6. INTENSIEVE BEGELEIDING	32
6.1.1. Schoolpsycholoog	32
6.1.2. CEIO	32
6.1.3. Schoolloopbaancoach-Anita	33
6.1.4. Soorten intensieve begeleiding	33
7. BEGELEIDING ALS PROCES EXTERN STOKT	34
7.1.1. BEMA / BEO	34

8.	Monitoring en evaluatie begeleidingsplan 25-26	35
9.	MEMO dyslexie en dyscalculie.....	36
10.	Bijlage IOPP	40
11.	MEMO ADHD, ADD, ODD, ASS, etc.....	41
12.	MEMO HANDSCHRIFT / WOORDENBOEK	43
	BIJLAGE I.....	44

Inleiding

Vorig schooljaar schreven wij de “MEMO Van Ondersteuning en Zorg naar Begeleiding. Een ontwikkeldocument”. Wij kijken een jaar later met tevredenheid terug en vervolledigen nu onze “Memo Begeleiding”.

Deze memo valt uiteen in de volgende onderdelen:

- ❖ H1. Een terugblik en (her)nieuw(d)e kaders
- ❖ H2. De ondersteuningspiramide
- ❖ H3. In hoofdlijnen wat bieden we en door wie
- ❖ H4. Korte omschrijving hoe we signaleren
- ❖ H5. Alle processen rondom extra begeleiding
- ❖ H6 Alle processen rondom intensieve begeleiding
- ❖ H7. Het proces om proces vlot te trekken
- ❖ H8 Het PDCA van deze memo
- ❖ En dan volgen veel detailkwesties rondom ondersteuning:
 - H9 MEMO rondom dyslexie en dyscalculie
 - H10 IOPP
 - H11 Memo rondom ADD, ADHD, ODD, ASS,
 - H12 Memo rondom handschrift en woordenboek
 - Bijlage

1. Terugblik en (her)nieuw(d)e kaders

Een jaar omdenken van ondersteuning en zorg naar begeleiding hebben wij als volgt ervaren:

- Meer duidelijkheid
Verduidelijken wat we wel en niet doen (begrenzen) werkt. Het maakt wat we doen aan begeleiding duidelijker voor personeel, leerling en ouders/verzorgers/voogden.
- Normaliseren en begrenzen
Verder zien en lezen wij met vreugde de eerste rapporten waaruit blijkt dat het anders omgaan met welzijn (“sommige zalen horen bij het leven” en demedicaliseren) blijkt te leiden tot een mentaal gezondere samenleving (bijv. [Evaluatie Pilot Angst en Depressie - GGZ Digitaal](#))

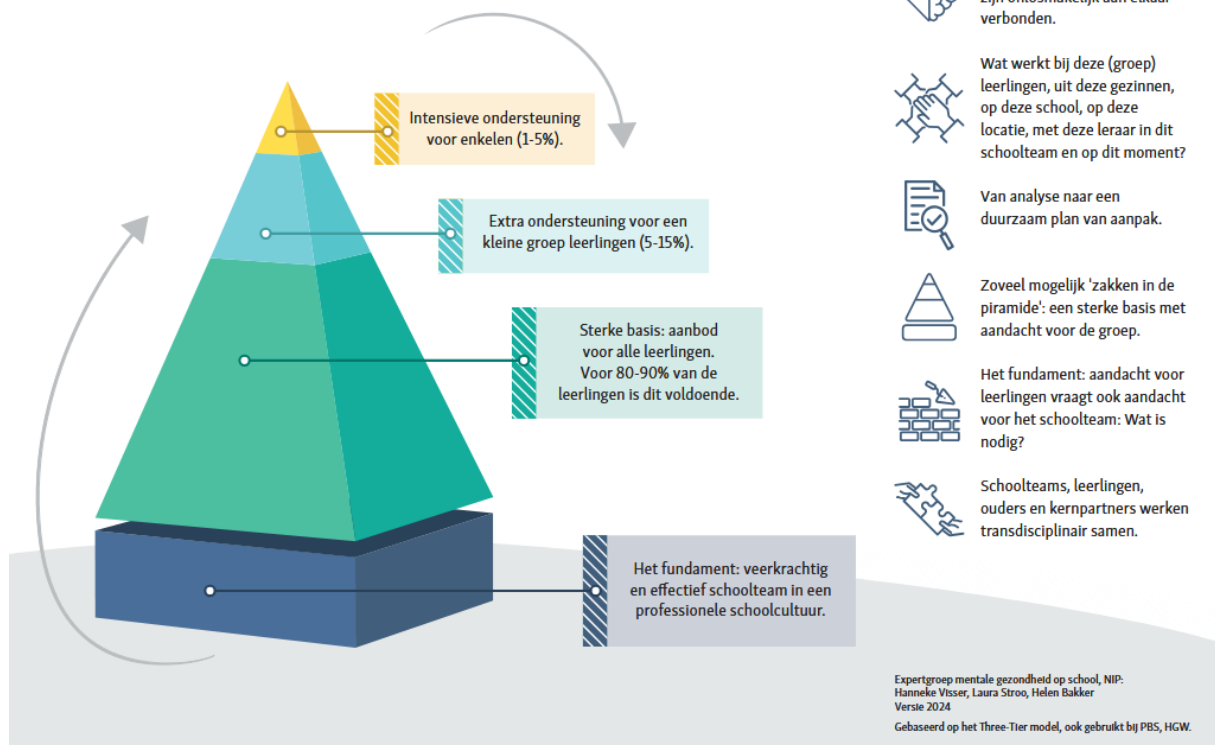
Tevens zijn wij de afgelopen periode met onze externe partners in gesprek gegaan om te herijken, bijv.:

- CJG
Is alleen ter preventie. Is er al een hulplijn, dan moet die benaderd worden (ook al geven die niet thuis):
 - Leerplichtambtenaar
De onduidelijke (politieke) definities omtrent thuiszitten wreken zich; wij melden nu als school na 4 weken thuis zonder verklaring van deskundige de leerling als thuiszittend.
- De ondersteuningspiramide vraagt om te herdenken
 - Het proces in denken in fundament, basis, basisplus en extra is goed. Het dwingt het onderwijs en de samenleving te kaderen.
 - Zo hebben wij als school ervoor gekozen om de oude NPO-BAVA-coaching structureel als GO in het lesprogramma op te nemen. We maken keuzes!
 - Het vraagt aan de ondersteuners na te denken over hun wijze van ondersteuning:
 - Meer naar groepsgericht en preventief
 - Met als gevolg meer tijd voor de echte diepere ondersteuning
- Peiling onder leerlingen
We hebben ook onder leerling een peiling gedaan over hoe zij onze begeleiding ervaren (begeleiding van de mentor / les tot specifieke ondersteuning). De leerling zijn grotendeels tevreden: we scoren op verschillende onderwerpen tussen de 6.5 en 7.0. Hoewel leerlingen verschillende behoeftes en interesses hebben, lijkt uit de peiling dat we geen begeleiding- of begeleidingsvorm missen.

2.1 De ondersteuningspiramide¹

Wij zijn verder blij met het doorontwikkelen van de ondersteuningspiramide, omdat zij ons sterkt in onze afslag en vorm van begeleiding die wij de leerlingen willen bieden.

Ondersteuningspiramide: ontwikkeling in context

Voor de hele toelichting verwijzen naar BIJLAGE I

We zijn als school met name heel blij dat het fundament én alles daaronder – de ondergrond krachtig op de kaart zijn gezet. Scholen bieden een fundament, maar zijn daarin volledig afhankelijk van het feit dat zijn midden in de maatschappij staan.

Hieronder in het kader deze wezenlijke tekst:

De ondergrond: de school midden in de maatschappij

De piramide en de beschreven ondersteuning per laag is een model waarin de school centraal staat. Kinderen groeien op in een gezin, een wijk, een stad/dorp, een land, een maatschappij, een wereld. Scholen staan midden in de maatschappij.

De ouders/verzorgers zijn de eerstverantwoordelijken voor de verzorging en opvoeding van hun kind. Buurtgenoten, familieleden, leraren, sportcoaches, hulpverleners etc. zijn mede opvoeders. Een kind groeit op in een omgeving met

¹ Wij voegen hier als bron en kader deze piramide toe: versie Hanneke Visser juli 2025.

verschillende 'cirkels'. In die cirkels zijn er verschillende mensen die ondersteunen in de ontwikkeling (zie de praatplaat op de volgende pagina).

Leerlingen, leraren, ouders en andere volwassenen werken samen aan schoolsucces. Dat betekent:

- School werkt aan een kwalitatief goed onderwijs- en ondersteuningsaanbod, volgens de piramide.
- Leerlingen laten hun 'commitment' zien: ze zijn aanwezig, hebben hun schoolspullen bij zich, houden zich aan de schoolregels, doen actief mee met de les, laten gepaste omgangsvormen zien en kunnen functioneren en leren in een groep.
- Ouders laten onderwijsondersteunend gedrag zien. Dat gaat over drie aspecten:
 - Toezicht (eten, nachtrust, smartphonegebruik, weekindeling, vrijetijdsbesteding, schoolspullen op orde, huiswerk maken, tas inpakken, op tijd naar school vertrekken)
 - Betrokkenheid bij het onderwijs (interesse tonen, ondersteunen, motiveren om te leren en zich aan schoolregels te houden, achter het schoolbeleid staan)
 - Verwachtingen (uitspreken naar hun kind: niet te hoge, maar ook niet te lage verwachtingen)
- Kernpartners (jeugdhulp, wijkteam, leerplicht, politie, etc.) ondersteunen en helpen in de ontwikkeling van kinderen en hun ouders.
- Volwassenen om kinderen heen pakken hun rol en verantwoordelijkheid en spreken elkaar daarop aan.

2.2 De ondersteuningspiramide op MMS

Het denken volgens de piramide is voor ons uitermate behulpzaam geweest om ons in onze visie te vormen te sterken en om keuzes te maken.

Welke keuzes maken wij?

2.2.1. Naamgeving: BEGELEIDING

De afgelopen 30 jaar zijn er talloze namen geweest voor het zorgen en ondersteunen van leerlingen. Zowel bij 'zorgen' als 'ondersteunen' is er sprake van een negatieve connotatie: er is een probleem, de ander is hulpbehoevend.

In het onderwijs begeleiden wij de leerlingen in de breedste zin van het woord:

- individueel en klassikaal
- op de domeinen cognitie, executieve functies en welzijn
- als leerling en als jongvolwassene

We kiezen er daarom voor om vanaf dit moment te spreken van vormen van begeleiding. Begeleiding heeft voor ons geen negatieve connotatie en is passende bij onze filosofie – volgens het schoolplan – van de autoritatieve opvoedingsstijl.

De autoritatieve opvoedingsstijl⁴ biedt:

- enerzijds vrijheid en ruimte tot zelfontplooiing, want zij is empathisch, begripvol, betrokken én accepterend dat er fouten in het proces worden gemaakt en noodzakelijk zijn
- en
- anderzijds stelt zij grenzen, eisen en kaders, want zij weet dat zij als volwassene controlerend en - soms ook - besluitend zal moeten zijn in het belang van de ontwikkeling van jongere.

Volgens deze filosofie begeleiden wij als volwassenen onze leerlingen / jongeren binnen kaders maar ruimtegevend naar hun diploma en in hun 'Werdegang' als jongvolwassene. Beide partijen – wij: de school / zij: de leerling – hebben daarin hun eigen rol, taak en verantwoordelijkheid. Er is echter geen sprake van een hulpbehoefendheid aan de voorkant!

Maatschappelijk

School zal niet in staat zijn maatschappelijke en politieke processen te veranderen, maar zij zal deze wel moeten duiden, omdat bepaalde aspecten daarvan onze begeleiding van leerlingen raakt en gaat raken:

A. Het irrationalisme van de maakbaarheidsgedachte

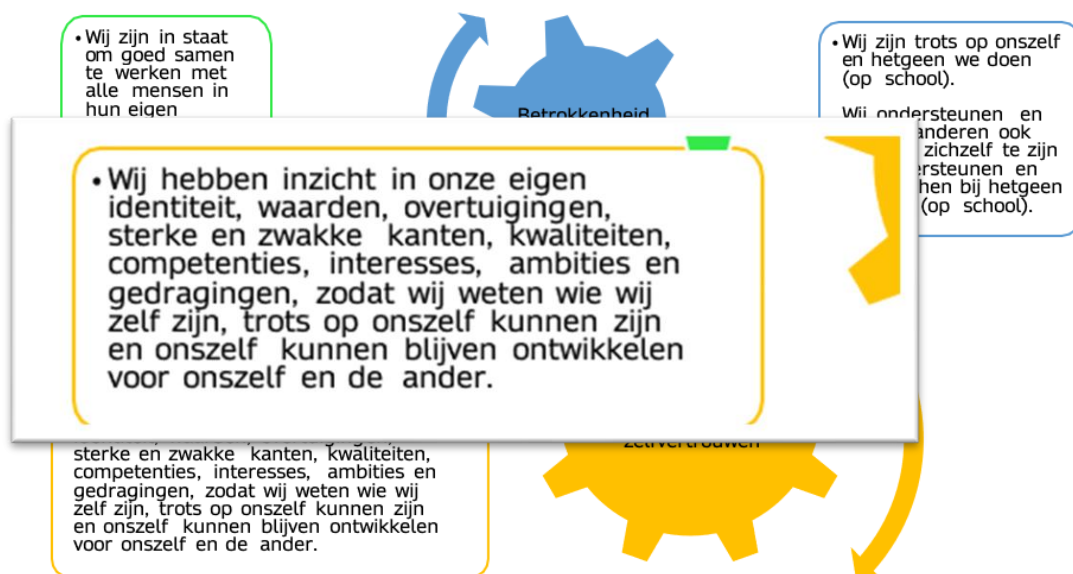
De wereld, de mens is veel minder maakbaar dan de maatschappij momenteel denkt. We zullen als mens weerbaar en veerkrachtig moeten zijn om het leven te leven, zoals zich dat soms aandient.

“Bij een normaal leven horen tegenslagen, verliezen, teleurstellingen.”

Het is niet onze taak – dat zou zelfs slecht zijn – om te voorkomen dat een mens, in ons geval een leerling, dat meemaakt. Het is onze taak onze leerlingen weerbaar en veerkrachtig te maken:

- Hoe ga je om met pesten?
- Hoe ga je om met liefdesverdriet?
- Hoe ga je om met ziekte of overlijden van je naasten?
- Oftewel met alle zaken uit leven ... etc.

Verder is het nog belangrijker dat wij onze leerlingen leren inzicht in zichzelf te hebben. Volgens onze school-kernwaarden is dat:

Wij willen onze leerlingen leren te leven als de volle mens die zichzelf van nature zijn en voorkomen dat zij gaan leven volgens een irreëel aangenomen beeld van zichzelf voor de buitenwereld.

B. De rol van ouders/verzorgers/voogden

Ouders/verzorgers/voogden zijn de belangrijkste mensen in het leven van onze leerlingen. De samenwerking met hen is voor de Gouden Driehoek in het onderwijs (school-leerling-ouders) essentieel.

Wij kunnen ouders/verzorgers/voogden ondersteunen en adviseren, en soms voorlichten inzake het begeleiden van hun kind voor school én in de puberteit, maar onze beïnvloedbare ruimte in dezen is beperkt.

In sommige gevallen kunnen wij ouders/verzorgers/voogden verwijzen naar specifieke externe hulpverlening.

Wat wij als school niet kunnen, willen of doen is de rol van de ouder/verzorger/voogd thuis overnemen. De ouder/verzorger/voogd heeft in dezen zijn eigen verantwoordelijkheid. Deze verantwoordelijkheid is essentieel zodat zijn kind succesvol in het onderwijs is.

C. De rol van de externe partners

Wij zijn als school afhankelijk van onze externe partners als jeugdhulpverlening en jongerenwerk. Wij signaleren, bieden lichte jeugdhulpverlening, maar kunnen hun niet vervangen in hun rol en taak.

Wat kunnen wij wel: scholen kunnen door een goed pedagogisch fundament te bieden preventief werken. Door leerlingen realistisch weerbaar en veerkrachtig te maken, worden bepaalde ‘zorgen’ voorkomen of leefbaar.

We zullen als school de taak/rol van de jeugdhulpverlening en het jongerenwerk niet overnemen en zullen hen aanspreken als zijn hun rol niet pakken, hun taak niet verrichten. Wij streven naar goede samenwerking, maar bewaken onze eigen grenzen.²

² [Hervormingsagenda Jeugd 2023 - 2028 | Rapport | Rijksoverheid.nl](#) Wij verzetten ons tegen de oplossing, zoals die in paragraaf 1.1 wordt genoemd waarin de gehele oplossing in het onderwijs zou liggen. Wij snappen dat dit voor de jeugdhulpverlening hun financiële oplossing is, maar het is echter het verschuiven van de problematiek. Wij nemen onze verantwoordelijkheid maar gaan die van de jeugdhulpverlening niet dragen.

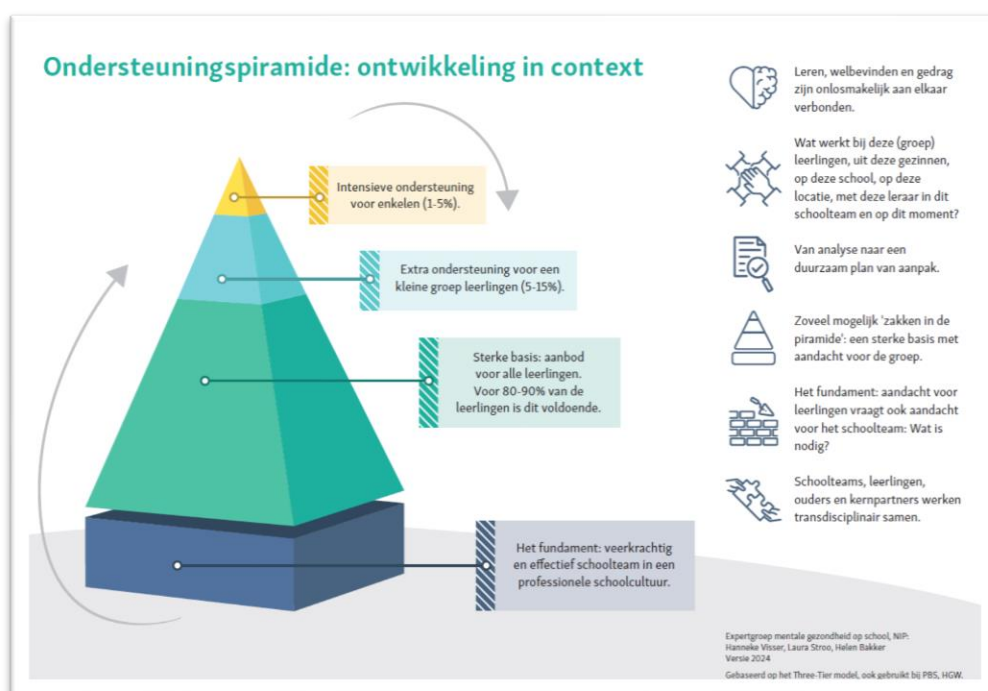
2.2.2. BEGRENZEN - algemeen

Om succesvol te kunnen begeleiden, moet je begrenzen. We hebben daar goede stappen in gezet en zijn daar continu mee bezig.

Onze grenzen aangaande onze begeleiding m.b.t. de domeinen welzijn, executieve functies en cognitie hebben we geformuleerd (zie volgende pagina):

Achtergronden bij het opstellen van deze grenzen:

- De discussie die momenteel in jeugdhulpverleningsland gaande is in navolging van hun hervormingsagenda³:
 - Demedicaliseren van de samenleving / het leren leven met de normale ups-and-downs van het leven;
 - Het verstevigen van de pedagogische basis om weerbaarder en veerkrachtiger te zijn.
- De hernieuwde ondersteuningspiramide waarin nadrukkelijker aandacht is voor het fundament en een sterke basis. In deze aandacht wordt de nadruk gelegd op het idee dat het aanleren van weerbaarheid en veerkracht in groepsverband een sterke preventieve werking heeft op latere problematieken.

³ [Hervormingsagenda Jeugd 2023 - 2028 | Rapport | Rijksoverheid.nl](#) Ik refereer in dezen specifiek aan paragraaf 2.1.2. Ouderschap versterken en de directe leefomgeving (de pedagogische basis) lokaal inrichten en 2.1.4. jeugdhulpplicht scherper duiden, afbakenen en richten.

Ten slotte willen wij duiden het zeer teleurstellend te vinden dat scholen volgens deze agenda wel als oplossing worden gezien, maar in het opstellen van deze hervormingsagenda geen partner waren.

Ten slotte formuleren we hier een laatste grens; eigenlijk betreft het een voorwaarde. Wij willen en kunnen onze leerlingen op allerlei terreinen veel begeleiden, maar daartoe is coöperativiteit van de leerling en diens ouder/verzorger/voogd voorwaardelijk.

Indien wij een begeleidingstraject beginnen – en dan hebben we het niet over het fundament of de basis – dan:

- Is proactieve instemming van de leerling en diens ouder/verzorger/voogd nodig;
- Dient degene die begeleid wordt (de leerling; indien gewenst in samenspraak met ouder/verzorger/voogd) zelf een hulpvraag te hebben.

Indien één of beide aspecten ontbreekt, kunnen wij geen begeleiding (extra of intensieve ondersteuning) volgens de ondersteuningspiramide bieden én zullen die ondersteuning als die al begonnen is, staken.

2.2.3. BEGRENZEN – COGNITIE / EXECUTIEVE FUNCTIES EN COGNITIE

Domein welzijn

- Bij bepaalde grote of intense fysieke en/of mentale gesteldheidsproblematieken is een reguliere middelbare school niet passend en zal de school met leerling, ouder/verzorger/voogd en Koers-VO naar passend ander onderwijs op zoek gaan. Dergelijke problematieken kunnen ook reden zijn om een leerling niet te plaatsen na aanmelding.
- Kansenongelijkheid bestaat en heeft momenteel niet de focus van de politiek (zie afschaffen subsidies; de invoering van 12 eindtoetsen, het niet coherent werken aan het bestrijden van contextuele achterstandsituaties, etc.) maar beïnvloedt op fikse wijze de kans op succes van een leerling.
De mate waarin de school echter de kansenongelijkheid van een gezin/gezinslid - taalachterstand, sociaaleconomische- / financiële- of fysiek-/mentale ziektes en/of aandoeningen - kan beïnvloeden, is beperkt, zo niet nihil. Wij zullen een leerling en diens ouder/verzorger/voogd verwijzen naar onze maatschappelijke partners (gemeente, wijkteam, externe hulpverlening, etc.).

Domein executieve functies

Wij maken als school onderscheid in soorten executieve functies waarbij het onderscheid ook de verantwoordelijkheid bepaalt.

- Executieve functies die een leerling moet beheersen voor betreden van de school:

Deze functies behoren tot de opvoeding en socialiseringsprocessen die door ouder/verzorger/voogd, het primair onderwijs, etc. voor hun 12de bij mensen zijn aangeleerd. Daarbij valt te denken aan, o.a.:

- ✓ Zindelijk zijn
- ✓ Het huiswerk thuis maken
- ✓ Tas thuis volledig inpakken en meenemen naar school
- ✓ Op tijd komen
- ✓ Normaal geaccepteerd gedrag vertonen en omgangsvormen hebben

School heeft slechts een secundaire opvoedkundige en socialiserende taak.

- Executieve functies die een leerling moet beheersen om zijn schoolgang succesvol te doorlopen:

Bij deze vaardigheden vallen primair onder onze verantwoordelijkheid, en hierbij zijn ouder/verzorger/voogd ondersteunend. Daarbij valt te denken aan, o.a.:

- Leren leren
- Plannen
- Agenda-gebruik, etc.

Domein cognitie

Om een leerling succesvol te begeleiden is op cognitief vlak een ondergrens (het beschikken over intellectuele mavo-capaciteiten) essentieel. Deze ondergrens kan worden bepaald in de eindtoets, een OKR, een NIO, een WISC of een andersoortig onderzoek. We willen wel benadrukken dat voor taal deze intellectuele mogelijkheden essentieel zijn; een kleine “reken-deuk” is vaak wel mogelijk.

3. BEGELEIDING: ONS AANBOD

3.1 BEGELEIDING: WIE

Er zijn talloze mensen betrokken bij de begeleiding van de leerlingen en namen verschillen. Hieronder een korte toelichting wie is wie; mede om de overige hoofdstukken leesbaarder te maken.

Directie of VMT (vestigingsmanagementteam): De directeur en de twee afdelingshoofden	
Begeleidingscoördinator (BECO) ⁴ : De twee afdelingshoofden zijn de begeleidingscoördinatoren van hun afdelingen.	
Begeleidingsteam (BT) ⁵ , bestaat uit:	De BECO
	De schoolpsycholoog (kan alle domeinen betreffen)
Het BT kan worden uitgebreid met (de BECO neemt daarin het besluit)	De Koers-consulent (adviseur vanuit het samenwerkingsverband)
	De SMW-er (schoolmaatschappelijk werkster: domein welzijn)
	De BPO-er (begeleider passend onderwijs: domein executieve functies)
	De CEIO (coördinator extra en intensieve ondersteuning)
	De RT-er (remedial teacher: domein executieve functies)
	De JC (jongerencoach: domein welzijn)
	De GOCO (GO-coördinator: domein cognitie / executieve functies)
	De directeur
	De BEMA (begeleidingsmakelaar): onze medewerker “processen vlot trekken”
	De BEO (begeleider externe ondersteuning inzake ouders/verzorgers/voogden en instantie: kan elk domein betreffen). Het betreft hier de oude rol Medewerker Ouderbetrokkenheid (vanuit de subsidie educatief partner) met een cross-over naar de taken van de BeMa.

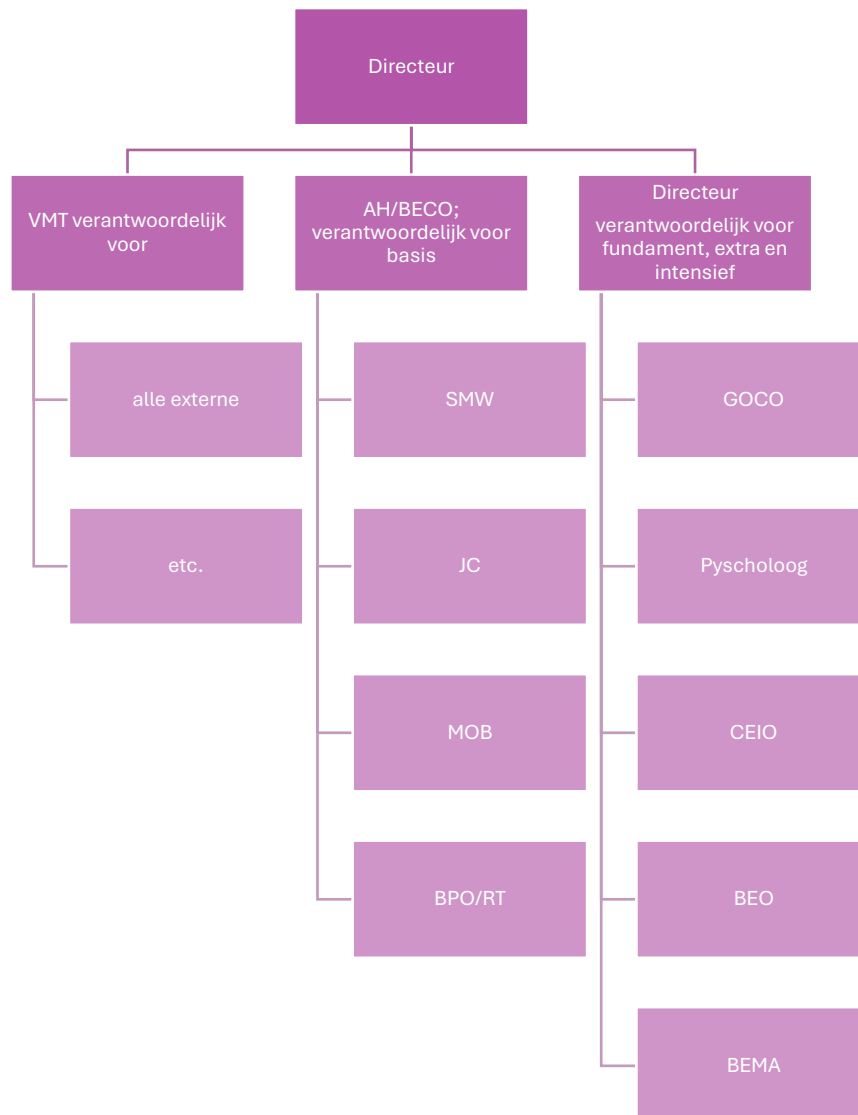
⁴ Op andere scholen wordt voor de term BECO ook wel zorgcoördinator (ZOCO) of ondersteuningscoördinator (OCO) gehanteerd

⁵ Sommige scholen hanteren naast een BT ook de term ZAT (zorg- en adviesteam) om de scheiding intern-extern te maken. Wij doen dat niet en hanteren de term ZAT niet.

Het BT kan worden uitgebreid met externe functionarissen / de volgende functionarissen kunnen worden geraadpleegd:	- Wijkagenten: wij onderhouden goede contacten met hen; - Wijkteam: teveel verloop en teveel wijkteams met wisselende bezetting én een wachttijd. blokkeren momenteel de begeleiding - HALTDOCK: relatie is goed; vervullen op school een functie. - Veilig Thuis: wij ondervinden veel hinder van hen: niet thuis en onveilig: veel vragen en weinig leveren. - CJG: dienen alleen preventief ingezet te worden of als gang naar schoolarts noodzakelijk is. - LPA (leerplichtambtenaar); wij missen daadkracht. We hebben duidelijke grenzen aangebracht aangaande thuiszitten (namelijk na 4 weken zonder verklaring deskundige melden wij leerling als thuiszitter) - Schoolarts: wordt ingeschakeld via de SMW-er. Goede ervaringen - Jeugdhulpverlening; relatie is moeilijk; wij worden door de meeste instanties niet als volwaardig partner gezien maar wel als oplosser van alles. - Excelsior / playing for succes: we hebben goede ervaringen met deze samenwerking
---	---

○ .

Functionele hiërarchische lijnen

3.2 BEGELEIDING: WAT

In de ondersteuningspiramide worden vier soorten begeleidingen benoemd:

Fundament		
Het schoolteam is veerkrachtig en effectief in staat om in een professionele schoolcultuur onderwijs en begeleiding aan haar leerlingen te geven.	De onderdelen van dit fundament staan o.a.. beschreven in: ✓ Het schoolplan en het vakplan ✓ De memo kwaliteitsbeleid en - cultuur ✓ De memo nascholing	Het betreft hier het gehele personeel. Deze begeleiding is vastgelegd in de algemene schoolbeleidstukken en in het vakplan. Eindverantwoordelijke in dezen is de vestigingsdirecteur.
Basis		
Melanchthon MAVO Schiebroek kent een krachtig pedagogisch aanbod om van onze leerlingen zelfbewuste krachtige jongvolwassen en te maken.	Daartoe zetten wij veel activiteiten, handelingen, lessen in de basis in, namelijk: ○ Mentoraat⁶ De mentor is de spil en 1ste aanspreekpunt voor ouder/verzorger/voogd en leerlingen. Wij achten het mentoraat essentieel om onze leerlingen goed te kunnen begeleiden. Wij kennen de mentoren derhalve vanuit ons taakbeleid een ruime facilitering toe (7-8 klokuren per week). ○ MavoMentorMiddag & Uomo Universale & Journaal en COMO Om onze leerlingen adequaat op de domeinen - cognitie & executieve functies & welzijn - te onderwijzen en begeleiden, leren wij de leerlingen kennis aan, leren	Deze begeleiding is vastgelegd in de algemene schoolbeleidstukken, waaronder het schoolplan, Uomo Universale, etc.) en voor de vakken specifiek in het vakplan. Eindverantwoordelijke in dezen is het vestigingsmanagementteam (VMT).

⁶ In 2025-2026 beginnen we met het invoeren van een duomentoraat: twee mentoren die de mentorleerlingen onder zich verdelen en ook de mentorless

	wij hen leer- en leefvaardigheden en 'life-coping-skills' aan. We ondernemen de meeste van deze activiteiten op de MavoMentorMiddag; in de beleidsmemo Uomo Universale omschrijven wij het waarom, wat, wanneer en hoe. Elk jaar proberen wij nieuwe interventies uit; momenteel lopen of gaan de volgende interventies lopen: ○ Happyles: Voor alle brugklassers door Indigo ○ Krawmaga Clinic voor twee jaarlagen; Tweemaal een training voor kleine groep ○ Project fruitschaal Peer-to-peer-traject van mavo4-leerlingen voor brugklasleerlingen ○ PSIEG (stress herkennen en mee leren omgaan) We zijn alle mentoren aan het trainen, zodat zij deze lessen in hun mentoraat kunnen doen ○ We gebruiken de middelen van Kracht in Controle (KIC) om het welzijn van de individuele leerling en de groep in beeld te krijgen, zodat mentoren eerder kunnen handelen. ○ GO Alle leerlingen krijgen (besluit docententeam) en kiezen (zelf) hun drie of vier (bij)lessen per week. Alle leerlingen krijgen in de lessen de basis, maar kunnen in de GO-lessen extra krijgen afhankelijk van noodzaak of wens (we bieden op alle domeinen GO aan)	
--	--	--

Extra		
Een kleine groep leerlingen krijgt extra ondersteuning op het gebied van cognitie, executieve functies en welzijn.	Zie H8 Het betreft hier een kleine groep leerlingen die door directie / BT wordt ingedeeld bij een aantal begeleidingslijnen op het gebied van cognitie, executieve functies en/of welzijn. We onderscheiden in deze categorie nog twee andere groepen die extra begeleid worden, maar niet verder in hoofdstuk 8 worden besproken. ○ Instromers Na zes weken evalueren mentor en afdelingshoofd of instromers in klas 2 en 3 geland zijn. Indien dat niet het geval is, en een mogelijkheid tot uitval bestaat, wordt een IOPP (Intern OndersteuningsPerspectiefPlan⁷) opgesteld. ○ Leerlingen die langer afwezig zijn dan twee weken door fysieke of mentale omstandigheden. Aangezien de kans tot uitval in het onderwijs bestaat wordt een IOPP (Intern OndersteuningsPerspectiefPlan) opgesteld. In beide gevallen hopen we, door preventief te handelen en met het opstellen van een IOPP, uitvallen - om welke reden dan ook - in het onderwijs te voorkomen. Het BT monitort het IOPP van deze leerlingen:	

⁷ Zie H13.

	eindverantwoordelijken in dezen zijn de afdelingshoofden.	
Intensief		
Enkele leerlingen ontvangen intensieve begeleiding: in hoofdstuk 9 staan we daarbij stil.	Leerlingen die uitvallen en waarbij de basis- en/of extra begeleiding geen baat heeft of heeft gehad én er geen sprake is van een duidelijk onderwijsperspectief worden door de vestigingsdirecteur aangemeld bij de schoolpsycholoog. Zij onderzoekt, geeft een advies en stelt – indien mogelijk met leerling en diens ouder/verzorger/voogd – een OPP op. Eindverantwoordelijke in dezen is de vestigingsdirecteur. Zie hoofdstuk 9. We onderscheiden vervolgens nog drie groepen leerlingen, die niet specifiek in hoofdstuk 9 worden geduid. ○ Leerlingen met een fysieke functiebeperking die intensieve begeleiding op school van een externe partner krijgen, zoals leerlingen met een gehoorbeperking (Auris) of zichtbeperking (Visio). Wij stellen een OPP⁸ in dezen op en handelen conform deze afspraken. ○ Leerlingen met een mentale functiebeperking, die soms wel/niet externe hulpverlening hebben. Wij stellen een OPP in dezen op en handelen conform deze afspraken.	

⁸ OPP: wij gebruiken daartoe het door Melanchthon-opgestelde document

	○ Leerlingen die buitenschools intensief begeleid worden door JBRR/VT/jeugdzorg. Wij stellen een OPP in dezen op en handelen conform deze afspraken.	
--	--	--

Verder zijn de volgende middelen aanwezig om leerlingen te volgen en te begeleiden:

- **Verzuimbeleid**

In samenspraak met de leerplichtambtenaar hebben wij een duidelijk en 'streng' verzuimbeleid opgesteld.

- Het verzuimbeleid is primair een wettelijke verplichting, maar verzuim duidt meestal op een bepaalde obstructie in het leerproces.
- Cyclisch (elke 4-6 weken) analyseren wij de verzuimcijfers en handelen dan indien nodig volgens het opgestelde beleid.

4. Signalering in het kader begeleiding op school

Signalering en alarmering

Alle leerlingen worden gezien, besproken en hun vorderingen op het gebied van cijfers/kwalificaties, cognitie, executieve functies en welzijn vastgelegd in de ZOOM (Zicht Op Ontwikkeling Leerling: ons LVS). Alle personeelsleden kunnen en moeten hun bevindingen ten aanzien van de vorderingen van hun leerlingen aldaar in het jaardossier noteren. Het jaardossier is daarmee het middel waarmee de leerlingen gevolgd en gemonitord worden door de mentor, het afdelingshoofd, en het BT (begeleidingsteam).

Voor nieuwe leerlingen geldt dat er nog geen jaardossier is. Wij gebruiken derhalve het OKR en de warme overdracht én het intakegesprek om de eerste informatie te vergaren voor het jaardossier. Onze RT/BPO'er screent deze documenten om een voordracht van leerlingen aan de directie ter begeleiding voor het 1ste schooljaar te doen.

Naast deze cyclische monitoring en procesgang kan er sprake zijn van een versneld proces indien er sprake is van een 'alarmering' omtrent welzijn (de normale procedure moet ten aanzien van de domeinen cognitie / executieve functies altijd voldoen). In dergelijke gevallen geldt de onderstaande procesgang:

Omtrent melding van alarmering:

- Vooraf
 - Stel uzelf de vraag ‘behoort de aard van de alarmering tot het normale leven’?
Bij een ja → ga dan zelf in gesprek en maak indien gewenst een dossiernotitie in SOM en doe geen melding.
 - Is alarmering met leerlingen (en / of diens ouder/verzorger/voogd) besproken?
Bij een ja → Is er externe hulp / wordt alarm herkend door leerling en ouder/verzorger/voogd? Maak een dossiernotitie en bepaal vervolgens of een alarmering noodzakelijk is.
Bij een nee → onderneem deze actie
- Omschrijving aard alarmering (graag waarneembare feiten) of benoeming onderbuikgevoel dient geplaatst te worden in SOM; tag mentor en afdelingshoofd. Zet het vinkje vertrouwelijk in het dossier.

5. EXTRA BEGELEIDING

Een beperkte groep leerlingen ontvangt extra begeleiding op de domeinen cognitie, executieve functies en/of welzijn. Het kan voorkomen dat er meerdere begeleidingslijnen lopen als de 'problematiek' multidisciplinair is.

Het BT zal (na overleg met mentor (advies) en GOCO de leerling in een passende GO-les indelen of bij een interne hulplijn plaatsen. De basisinformatie in alle gevallen is afkomstig uit de ZOOL (het jaardossier).

In 5.1. de extra begeleiding op het domein welzijn

In 5.2. de extra begeleiding op het domein cognitie / executieve functies.

In 5.3 de extra begeleiding waarbij het andere zaken raakt of alle domeinen.

5.1 WELZIJN

5.1.1. SMW

SMW				
Taak en doel	- Sociaal-emotionele ondersteuning bieden tijdens een kortdurend traject (3-5 gesprekken). - Meer gesprekken alleen na toestemming vmt. - Open deur hebben voor leerling die zelfstandig naar binnen wil lopen met hulpvraag.			
Doelgroep	- Leerlingen die duidelijke, kortdurende hulpvraag - die normale levensvragen en -gebeurtenissen overstijgt - hebben die de zorg van de mentor ontstijgt en die zijn doorverwezen door vmt. - Indien de hulpvraag niet een ouder/verzorger/voogd betreft, dient er schriftelijke toestemming te zijn van ouder/verzorger/voogd voor het traject.			
Begeleidings- elementen	Stap	Wie	Wat	Wanneer
	0	SMW	- Open deur voor zelfstandige inloop leerlingen - Aanwezig zijn op de werkvloer (in de klassen) tijdens MMM om in groepsverband welzijn te bevorderen. - Gesprekstrajecten van 3 – 5 gesprekken met individuele leerlingen voeren en dan doorverwijzen naar andere (externe) hulpverlening of afsluiten.	Gehele jaar
Evaluatie	- De SMW-er noteert steeds in SOM wanneer er een gesprek plaats heeft gevonden. De exacte inhoud van deze notitie is aan de SMW-er en de leerling. - Ook dient een vermelding 'in gesprek' in het jaardossier te worden gezet. - De SMW-er rapporteert steeds 1 week voor SOT-overleg aan de afdelingshoofden welke trajecten er liepen/lopen en in welke fase de trajecten zich bevinden. - Aan het einde van het traject is: • De hulpvraag (voldoende) opgelost; • Heeft er een doorverwijzing naar een andere (externe) hulplijn plaatsgevonden. • Een verlenging is alleen mogelijk na toestemming vmt.			

5.1.2. JONGERENCOACH

Jongerencoach				
Taak en doel	- Sociaal-emotionele ondersteuning - die het normale mentoraat overstijgt of waarbij een 'neutraler' iemand wenselijk is - bieden tijdens een kortdurend traject (3-5 gesprekken). Het verschil met SMW is dat bij de JC de problematiek meestal leeftijds- / puberteitsgebonden is. - Meer gesprekken alleen na toestemming vmt. - Open deur hebben voor leerling die zelfstandig naar binnen wil lopen met hulpvraag. - Troubleshooter bij kleine lopende zaken die incidenteel en urgent zijn en op dat moment niet door mentor opgepakt kunnen worden.			
Doelgroep	- Leerlingen die aangeven een klein sociaal-emotioneel probleem (bijv. gebrek aan motivatie) te hebben en dit in vertrouwen willen bespreken met iemand op school, anders dan vakdocent/mentor. - Indien de hulpvraag niet een ouder/verzorger/voogd betreft, dient er schriftelijke toestemming te zijn van ouder/verzorger/voogd voor het traject.			
Begeleidings- elementen	Stap	Wie	Wat	Wanneer
	0	Jongeren- coach	- Open deur voor zelfstandige inloop leerlingen - 1 uur/week aanwezig zijn op de werkvloer (in de klassen) om in groepsverband welzijn te bevorderen. - Gesprekstrajecten van 3 – 5 gesprekken met individuele leerlingen voeren en dan doorverwijzen naar andere (externe) hulpverlening of afsluiten	Gehele jaar
Evaluatie	- De Jongerencoach noteert steeds in het SOM wanneer er een gesprek plaats heeft gevonden. De exacte inhoud van deze notitie is aan de Jongerencoach en de leerling. - Ook dient een vermelding 'in gesprek' in het jaardossier te worden gezet.			

	- De Jongerencoach rapporteert steeds de laatste vrijdag van de maand aan de afdelingshoofden welke trajecten er liepen/lopen en in welke fase de trajecten zich bevinden. - Aan het einde van het traject is: • De hulpvraag (voldoende) opgelost; • Heeft er een doorverwijzing naar een andere (externe) hulplijn plaatsgevonden. - Een verlenging is alleen mogelijk na toestemming vmt.
--	--

5.1.3. STRUGGLELES

In de brugklas ontvangen alle leerlingen de happyles tijdens de MMM; uitgevoerd door een medewerker van Indigo. Leerlingen die uit-/opvallen worden uitgenodigd na toestemming van ouders/verzorger/voogd om de struggleles te doen.

INDIGO - STRUGGLELES				
Taak en doel	- Sociaal-emotionele ondersteuning bieden tijdens een kortdurend traject (circa 5 gesprekken).			
Doelgroep	- Leerlingen die op-/uitvielen tijdens de happyles en aangaven open te staan voor een vervolgtraject.			
Begeleidings-elementen	Stap	Wie	Wat	Wanneer
	0	INDIGO	- Circa 5 gesprekken gericht op bevordering welzijn	Na de happylessen
Evaluatie	- Indigo-medewerker koppelt bevindingen terug aan mentor / GOCO			

5.2. Cognitie en executieve functies – coördinator begeleiding

5.2.1. BPO

BPO				
Taak en doel	Leerlingen begeleiden naar een goede basis van studievaardigheden.			
Doelgroep	▪ Leerlingen uit de brugklas (of hogere leerjaren) die volgens het OKR en/of de ZOOL laten zien dat ze moeite hebben met leren-leren (leerstrategieën) of het plannen / organiseren van huiswerk. ▪ BPO Peergroup: Leerlingen met een functiebeperking, waardoor er sprake is van een probleem met executieve functies, zoals ASS, AD(H)D, etc..			
Begeleidings-proces	Stap	Wie	Wat	Wanneer
	1	BPO-er + BECO	Inventarisatie leerlingen PO + voordragen aan vmt	Aug/sep
	2	BPO-er	Traject A	Okt t/m dec
	3	BPO-er + mentoren + BECO	Evaluatie traject A + aandragen leerlingen traject B	Voor kerst-vakantie
	4	BPO-er	Traject B	Jan/febr
	5	BPO-er + mentoren + BECO + VMT	Herhaling stap 3	Tijdens toetsweek febr
	6	BPO-er	Traject C	Mrt/apr
	7	BPO-er + mentoren + BECO	Herhaling stap 3	Tijdens toetsweek apr
	8	BPO-er	Traject D	Mei/jun
	9	BPO-er + mentoren + COBE + VMT	Herhaling stap 3	Tijdens toetsweek jun
	10	BPO-er + BECO	Herhaling stap 1	Jun/jul

5.2.2. RT - dyslexie

RT				
Taak en doel	Leerlingen brugklas begeleiden naar een goede basis van taalvaardigheden.			
Doelgroep	Leerlingen die op de basisschool en/of tijdens de signaleringstoetsen in de brugklas de normering 'zwak' of 'zeer zwak' scoren bij technisch lezen (TL), begrijpend lezen (BL) of spelling (SP).			
Proces	Stap	Wie	Wat	Wanneer
	1	RT-er + sectie NL + BECO	Inventarisatie leerlingen PO + voordragen aan BECO	Aug/sep
	2	RT-er	Traject A	Okt t/m dec
	3	RT + sectie NL + BECO	Evaluatie traject A + aandragen leerlingen traject B	Voor kerst-vakantie
	4	RT-er	Traject B	Jan/febr
	5	RT-er + sectie NL + BECO	Herhaling stap 3	Tijdens toetsweek febr
	6	RT-er	Traject C	Mrt/apr
	7	RT-er + sectie NL + BECO	Herhaling stap 3	Tijdens toetsweek apr
	8	RT-er	Traject D	Mei/jun
	9	RT-er + sectie NL + BECO	Herhaling stap 3	Tijdens toetsweek juni/juli
	10	RT-er + sectie NL + BECO	Herhaling stap 1	Jun/jul
Evaluatie	- RT-er stelt Begeleidingsformulier op in samenspraak met leerling. - Begeleidingsformulier wordt door RT-er gemaild naar ouders/verzorgers/voogden met vraag of traject akkoord is - Bij akkoord leerling en ouders/verzorgers/voogden start traject RT en wordt Begeleidingsformulier in SOM gehangen door RT-er. - De BECO monitort het proces van de RT-er en bespreekt de eindevaluatie - Aan einde traject wordt Begeleidingsformulier afgesloten, gemaild naar ouders/verzorgers/voogden en in SOM gehangen (tag mentor en BECO).			

5.2.3. RT – andere activiteiten

RT

Onze RT-er verricht nog een aantal andere specifieke acties:

- Psycho-educatie geven aan leerlingen die al gediagnosticeerd zijn met dyslexie in de brugklas;
- NT2 in zeer uitzonderlijke gevallen met instemming BT
- Specifieke training technisch lezen aan brugklassers n.a.v. advies brugklas.

Het betreft hier specifieke extra ondersteuning n.a.v. lezen OKR-en.

5.2.4. GOCO

Interne begeleiding

Taak en doel	De begeleiding is gericht op: - Basisvaardigheden (taal en rekenen) - Coaching op vak-clustergebied qua cognitie, executieve functies; - Faciliteren, lezen, etc. - Maar ook allerlei vormen van welzijn
Doelgroep	• Op grond van de ZOOL bepaalt de mentor (50%) en de leerling zelf welke GO-lessen gevolgd gaan worden; • Alle leerlingen volgen GO-lessen, maar per klas en leerling wordt gekeken wat zij gedurende het jaar nodig hebben. • We beginnen in augustus wat klassiek (echt de basis en klassikaal) en ontwikkelen naar meer keus door leerlingen zelf.
Proces	Na elke periode (voortgangsanalyse) wordt op grond van de analyse een nieuwe keus voor GO-lessen gemaakt.

5.3. ANDERSOORTIG

5.3.1. MOB / BEO

MOB				
Taak en doel	Waar nodig betrekken van ouders/verzorgers/voogden om onderwijsgerelateerde processen te stroomlijnen; ouders/verzorgers/voogden te adviseren naar externe hulplijnen indien problematieken niet school-gerelateerd zijn.			
Doelgroep	Ouders/verzorgers/voogden die om welke reden dan ook niet uit zichzelf blijf geven betrokken te zijn bij de schoolgang van hun kind			
Begeleidings-elementen	Stap	Wie	Wat	Wanneer
	1	MOB-er	Aanwezig zijn en voorstellen eerste ouderavonden	Aug/sep
	2	MOB-er	Een uur/week aanwezig zijn op de werkvloer tussen de leerlingen (bijv. tijdens pauzes en/of mtu)	Gehele jaar
	3	MOB-er	Helpen bij alle vormen van communicatie tussen school en thuis indien nodig	Gehele jaar
Evaluatie	- De MOB-er legt gesprekken met leerlingen en/of ouders/verzorgers/voogden vast in SOM en tagt hierbij mentor en afdelingshoofd; - De MOB-er registreert in het Jaardossier met wie zij in gesprek is; - Het afdelingshoofd monitort het proces van de MOB-er en evalueert dit halverwege het schooljaar en aan het einde van het schooljaar			

5.3.2. CEIO

CEIO	
Taak en doel	Leerling heeft extra of intensieve ondersteuning nodig (bovenste 2 stappen in de piramide). Vaak dient een OPP opgesteld te worden met externe betrokkenen.
Doelgroep	Alle leerlingen in de bovenste twee stappen van piramide waar met externen OPP's / plannen opgesteld dienen te worden.
Stappenplan	- BT stelt vast dat CEIO ingeschakeld moet worden

	- CEIO pakt casus op - Laat zich adviseren door schoolpsychologe - Gaat in gesprek met leerling, diens OVV en externen - Laat OPP lezen en tekenen door directeur
Evaluatie	- Voortgang van leerling met de begeleiding wordt gemonitord; - OPP kent zijn eigen PDCA-cyclus

6. INTENSIEVE BEGELEIDING

Bij een enkele leerling is sprake van een intensieve begeleiding.

6.1.1. Schoolpsycholoog

Wanneer:

Als school handelingsverlegen dreigt te geraten nadat alle basis- en extra begeleiding niet blijken te werken wordt de schoolpsycholoog als troubleshooter ingezet.

Stappen:

- 1) Directeur bespreekt de handelingsverlegenheid met leerling en diens ouder/verzorger/voogd en biedt de schoolpsycholoog als troubleshooter aan. Directeur stelt OPP op.
- 2) Als leerling en diens ouder/verzorger/voogd aanbod aannemen, neemt schoolpsycholoog de casus over;
- 3) Schoolpsycholoog handelt naar vermogen en mogelijkheden;
- 4) Schoolpsycholoog brengt advies uit en stelt indien mogelijk een plan van aanpak op

6.1.2. CEIO

CEIO	
Taak en doel	Leerling heeft extra of intensieve ondersteuning nodig (bovenste 2 stappen in de piramide). Vaak dient een OPP opgesteld te worden met externe betrokkenen.
Doelgroep	Alle leerlingen in de bovenste twee stappen van piramide waar met externen OPP's / plannen opgesteld dienen te worden.
Stappenplan	- BT stelt vast dat CEIO ingeschakeld moet worden - CEIO pakt casus op - Laat zich adviseren door schoolpsychologe

	- Gaat in gesprek met leerling, diens OVV en externen - Laat OPP lezen en tekenen door directeur
Evaluatie	- Voortgang van leerling met de begeleiding wordt gemonitord; - OPP kent zijn eigen PDCA-cyclus

6.1.3. Schoolloopbaancoach-Anita

SLC	
Taak en doel	Leerling zonder diploma (en ouders/verzorgers/voogden) behoeven hulp bij aanmelding op MBO
Doelgroep	Leerlingen in klas 2-3-4 die van school gaan zonder diploma en MBO willen gaan doen.
Stappenplan	- BECO constateert behoefte (naar MBO zonder diploma) - BECO schakelt SLC in. -
Evaluatie	- Slaagt de SLC om leerling aangemeld te krijgen? (voorkomen thuiszitters)

6.1.4. Soorten intensieve begeleiding

Indien er sprake is van intensieve begeleiding is er altijd sprake van een OPP.

We handelen conform de afspraken in het OPP.

7. BEGELEIDING ALS PROCES EXTERN STOKT

7.1.1. BEMA / BEO

BEMA/ BEO	
Taak en doel	Soms kan een problematiek rondom een leerling niet worden vlot getrokken / niet worden opgelost, omdat de context niet wil. Met niet wil, bedoelen we: onmachtige ouders/verzorgers/voogden en instanties.
Doelgroep	Elke leerling die de dupe dreigt dreigt te worden van niet handelende volwassenen of verzorgers.
Stappenplan	BT stelt vast dat een leerling extra ondersteuning nodig heeft, maar het systeem vast zit. Zij doet deze melding aan de vestigingsdirecteur. De vestigingsdirecteur bepaalt plan van aanpak met BEMA of BEO om uit te voeren.
Evaluatie	- Voortgang bespreken in het BT - Doel is leerling zo snel mogelijk de externe begeleiding te geven die nodig is.

8. Monitoring en evaluatie begeleidingsplan 25-26

Ons nieuwe begeleidingsplan zal in 2025-2026 continue een onderwerp van gesprek en reflectie zijn.

Elementen in de evaluatie:

- Proces-monitoring
 - Wekelijks wordt het nieuwe begeleidingsplan besproken op het VMT-overleg
- Gesprekken met de uitvoerders:
 - Zij (BECO, schoolpsycholoog, MOB, RT, JC, GOCO, SMW, BPO) worden verzocht in november, maart en juni een reflectieverslag in te leveren op het nieuwe begeleidingsplan en daarbij specifieke aandacht te besteden aan hun rol/taak.
- Enquête onder vakdocenten en mentoren:
 - Hoe ervaren zij het verschuiven van de gesprekken over het normale leven naar hun kant?
 - Aspecten: werkdruk, professionaliteit (nascholingsbehoeftes) etc.

9. MEMO dyslexie en dyscalculie

MELANCHTHON
MAVO SCHIEBROEK

*gedegen uitdagend
empathisch*

MEMO

Dyslexie en dyscalculie op MMS

Doel

Duidelijkheid bieden aan leerling, ouder/verzorger/voogd en vakdocent aangaande begeleiding en aanpassingen omtrent dyslexie en dyscalculie.

Vooraf

- Aanpassingen die volgens het examenbesluit gedaan mogen worden zijn na instemming SOT of vestigingsdirecteur geldend;
- Een officiële verklaring van functiebeperking is noodzakelijk;
- Gesprek over functiebeperking én ervaringen in het basisonderwijs;
- Belemmerende factoren:
 - Verklaringen die meer aanpassingen suggereren dan volgens het examenbesluit mogelijk zijn: school hanteert het examenbesluit;
 - Het verschil tussen vakken in het VO en de manier van leren tussen het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs;
 - De dunne balans tussen aanpassen en weghalen. Daarmee wordt bedoeld dat iets weghalen slechts een kortetermijnoplossing is maar een belemmerende factor in het leerproces (bijv. wij moedigen als school het blijven schrijven in de les aan om het leerproces te ondersteunen);
 - Dyslexie en dyscalculie zijn containerbegrippen; bij elke leerling moet opnieuw naar de aanpak worden gekeken.

De aanpak per thema weergegeven

In de brugklas én bij instroom in hoger leerjaar	In het eerste leerjaar vormen de eerste maanden een zoektocht naar wat nodig, noodzakelijk en wenselijk is: ○ Fase I – tot herfstvakantie Erkennen dat een zoektocht noodzakelijk is. In die zoektocht worden fouten gemaakt, zullen we moeten leren vallen en opstaan ○ Fase II – tot kerstvakantie Basis-aanpassingen worden toegepast ○ Fase III – indien noodzakelijk Er wordt gekeken of verdere aanpassingen noodzakelijk zijn.
Basis-aanpassingen	Dyslexie en dyscalculie ○ Bij toetsingen krijgen de leerlingen 20% extra tijd met een maximum van 30 minuten Dyslexie ○ Toetsen bij Nederlands, Engels, Duits en Frans worden, indien gewenst, op de laptop gemaakt; de leerling maakt gebruik van de spellingscontrole. ○ In de onderbouw maken we een onderscheid tussen het vervoegen van werkwoorden en interpunctie enerzijds en woordspelling anderzijds. De eerste categorie is leerbaar - óók voor dyslecten - ; de tweede categorie amper tot niet. De docent houdt in de beoordeling hier rekening mee. ○ In de bovenbouw geldt het examenreglement en worden er geen aanpassingen gedaan. We adviseren leerlingen een laptop te gebruiken. Dyscalculie ○ Gebruik van rekenmachine en in de onderbouw ook van formulekaart of rekentabellen
Mentaal – erkenning	Leerling, ouder/verzorger/voogd en docenten beseffen dat de diagnose / verklaring niet de oplossing is, maar slechts het middel tot de oplossing: ○ Aanpassingen leiden ertoe dat je soms anders wordt behandeld, bijv. naar het extra-tijdlokaal tijdens toetsweken;

	○ Je zult altijd meer inzet moeten tonen / meer tijd moeten besteden aan deze vakken. Dat betekent dat je vragen zult moeten blijven stellen én dat docenten opnieuw zullen blijven uitleggen; ○ Bepaalde vakonderdelen zullen niet gaan lukken, bijv. spelling bij dyslecten. Het heeft dan ook minder nut hier onze energie op te focussen.
Communicatie & Informatie	Wij delen als school geen dyslexiepasje uit. De docenten worden middels SOM en middels een Excel-bestand geïnformeerd. Aan het begin van het jaar ontvangen de leerlingen en hun ouder/verzorger/voogd een formulier waarop zij op grond van ervaring en behoefte de aanpassingen aangeven.
Verdere aanpassingen	Het BT kan op grond van de ervaringen in fase I en II besluiten verdere acties te ondernemen: Algemeen Inzetten van RT ter verdere ondersteuning van de leerling. Bij dyslexie Het maken van toetsen op de laptop bij andere vakken. Ten aanzien van een aantal aanpassingen zijn wij als school terughoudend: we zien dat de oplossing ook een leerprobleem⁹ veroorzaakt, namelijk: ○ het gebruik van de laptop in de les – maken opdrachten en aantekeningen; ○ digitaal lesmateriaal via dedicon: digitaal voorgelezen lesmateriaal ○ claread: digitaal voorgelezen toetsen In alle drie bovenstaande gevallen neemt het SOT een besluit.

⁹ Lezen en met name zelf schrijven is het begin van het leerproces; het weghalen van dit onderdeel verstoort het normale leerproces. Wij blijven leerlingen aanmoedigen zelf te blijven schrijven (en lezen).

Dispenseren	De vestigingsdirecteur kan op grond van de onmogelijkheid een voldoende te halen in combinatie met alle gedane aanpassingen en inzet besluiten tot een dispensatie: ○ voor het vak Frans of Duits in het tweede leerjaar ○ voor het vak wiskunde in het derde leerjaar Inzake het vak wiskunde zijn wij terughoudend, omdat geen wiskunde grote implicaties heeft voor vervolgopleidingsmogelijkheden van een leerling.
--------------------	--

10. Bijlage IOPP

INTERN ONTWIKKEL PERSPECTIEF PLAN interne begeleiding		 MELANCHTHON MAVO SCHIEBROEK	
Naam leerling 		Ingangsdatum IOPP 	
Geboortedatum 		Einddatum IOPP 	
Klas 			
Instroomniveau 		Verwachte uitstroomniveau 	
Stimulerende factoren 		Belemmerende factoren 	
Ondersteuning en begeleiding 			

11. MEMO ADHD, ADD, ODD, ASS, etc.

MELANCHTHON
MAVO SCHIEBROEK

*gedegen uitdagend
empathisch*

MEMO

ADHD, ADD, ODD, ASS etc. op MMS

Doel

Duidelijkheid bieden aan leerling, ouder/verzorger/voogd en vakdocent aangaande begeleiding en aanpassingen omtrent ADHD, ADD, ODD, ASS, etc.

Vooraf

- Aanpassingen die volgens het examenbesluit gedaan mogen worden zijn na instemming SOT of vestigingsdirecteur geldend;
- Een officiële verklaring van functiebeperking is noodzakelijk;
- Gesprek over functiebeperking én ervaringen in het basisonderwijs;
- Belemmerende factoren:
 - Verklaringen die meer aanpassingen suggereren dan volgens het examenbesluit mogelijk zijn: school hanteert het examenbesluit;
 - Het verschil tussen vakken in het VO en de manier van leren tussen het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs;
 - blijven schrijven in de les aan om het leerproces te ondersteunen);
 - ADHD, ADD, ODD, ASS, etc. zijn containerbegrippen; bij elke leerling moet opnieuw naar de aanpak worden gekeken.

De aanpak per thema weergegeven

In de brugklas én bij instroom in hoger leerjaar	In het eerste leerjaar vormen de eerste maanden een zoektocht naar wat nodig, noodzakelijk en wenselijk is: ○ Fase I – tot herfstvakantie Erkennen dat een zoektocht noodzakelijk is. In die zoektocht worden fouten gemaakt, zullen we moeten leren vallen en opstaan ○ Fase II – tot kerstvakantie Basis-aanpassingen worden toegepast ○ Fase III – indien noodzakelijk
--	--

	Er wordt gekeken of verdere aanpassingen noodzakelijk zijn.
Basis-aanpassingen	ADHD, ADD, ODD, ASS, etc. Een verklaring in dezen leidt NIET tot generieke maatregelen. De diagnose in combinatie met het onderzoek dient door de vestigingsdirecteur gelezen worden om te zien of er aanpassingen gedaan mogen worden. De meest voorkomende aanpassing is 20% extra tijd
Mentaal – erkenning	Leerling, ouder/verzorger/voogd en docenten beseffen dat de diagnose/ verklaring niet de oplossing is, maar slechts het middel tot de oplossing: ○ Aanpassingen leiden ertoe dat je soms anders wordt behandeld, bijv. naar het extra-tijdlokaal tijdens toetsweken; ○ Je zult altijd meer inzet moeten tonen / meer tijd moeten besteden aan school. Dat betekent dat je vragen zult moeten blijven stellen én dat docenten opnieuw zullen blijven uitleggen;
Communicatie & Informatie	Indien aanpassingen worden gegeven, dienen de leerlingen en hun ouder/verzorger/voogd deze op een aanpassingsformulier in te vullen. Deze informatie wordt met de docent gedeeld.

12. MEMO HANDSCHRIFT / WOORDENBOEK

HANDSCHRIFT

Indien er herhaaldelijk vragen rijzen over de leesbaarheid van het handschrift en of een aanpassing kan worden gedaan, dienen de volgende stappen doorlopen te worden door de mentor:

- Is er sprake van onwil of onmacht bij de leerling?
Bij onwil wordt een verzoek niet in behandeling genomen.
- Is er sprake van onleesbaarheid / van negatieve beoordeling door een (tweede) corrector?
Bij nee wordt een verzoek niet in behandeling genomen.
- Is de onleesbaarheid uit onmacht die de beoordeling negatief beïnvloedt een collectief probleem (minimaal 50% van de vakken)?
Bij nee wordt een verzoek niet in behandeling genomen.

Indien er sprake is van onmacht, negatieve beïnvloeding van het cijfer en voorkomend bij minimaal 51% van de vakken kan de mentor een verzoek indienen bij de vestigingsdirecteur. Een verslaglegging van bovenstaande is daartoe vereist.

WOORDENBOEK

Leerlingen die minder lang dan 5 jaar in het Nederlands onderwijs volgen, hebben het recht een woordenboek Nederlands / eigen taal te gebruiken. Wij benaderen die leerlingen proactief en registreren hun wens. We communiceren deze keus naar de inspectie en docenten.

BIJLAGE I

Ingevulde (school)piramide (van onder naar boven lezen)

Niveau	Activiteiten	Bespreking	Verslaglegging/document
Intensieve ondersteuning (schooloverstijgend)	Altijd op basis van een analyse en een doel! Denk aan: - Onderwijs-zorgarrangementen (bv voor leerlingen die niet naar school gaan of in detentie zitten) - Gedeeltelijke vrijstelling van het onderwijs vanwege medische of psychologische redenen - Aanvraag plaatsing op of samenwerking met OPDC of VSO	Multidisciplinair overleg (MDO) / ZAT Intensieve samenwerking tussen leerling, ouders, school, kernpartners	OPP TLV Deskundigenverklaring Rapportages door kernpartners
Extra ondersteuning (binnen de school)	Altijd op basis van een analyse en een doel! Hier gaat het over: assistentie in de klas, aanpassing materialen, aanpassing ruimte, inzet expertise, samenwerking met externen. Denk aan: - Handelingsgerichte diagnostiek door schoolpsycholoog - Individuele ondersteuning of ondersteuning in kleine groepjes door BPO, RT, LPA, jeugdcoach - Kortdurende begeleiding/behandeling (individueel of in groepsverband) door SMW of schoolpsycholoog.	In eerste instantie: Ondersteuningsteamoverleg (intern) Indien nodig: Multidisciplinair overleg (MDO) / ZAT Intensieve samenwerking tussen leerling, ouders, school, kernpartners	OPP Deskundigenverklaring Rapportages door kernpartners

Basisondersteuning (basisplusondersteuning, binnen de school)	Hier gaat het over ondersteuning die niet standaard is voor elke leerling, maar wel snel toegankelijk is binnen de school. Deze laag vormt het grensgebied tussen basisondersteuning en extra ondersteuning. Denk aan: • Bijlessen voor specifieke vakken • Extra taal en rekenen • Pre-teaching of re-teaching • Huiswerkbegeleiding • Intensief mentoraat • Dyslexiescreening • Faciliteiten voor leerlingen met dyslexie • Voorlichting over specifieke thema's zoals weerbaarheid, verslaving, ADHD)	Leerlingbespreking door de lesgevende docenten, evt leden OT/VMT Samenwerking en afspraken tussen leerling, ouders, school	Notitie in mijn schoolplan/ontwikkeldossier
Basisondersteuning	Dit gaat over onderwijs en ondersteuning voor alle leerlingen. Denk aan: • Kwalitatief goede lessen met differentiatie naar behoeften van de groep. heldere doelen, hoge verwachtingen, passende lesopzet en werkvormen, effectieve toetsing en feedback. En: • Heldere toelatingscriteria • Ontwikkeling van alle leerlingen volgen (op het gebied van resultaten, leerontwikkeling,	Groepsbespreking door de lesgevende docenten Overleg tussen VMT en OT Mentor-ouder-leerlinggesprek Mailtjes, telefoontjes	Groepsplan Mijn schoolplan / ontwikkeldossier

	werkhouding, gedrag, welbevinden, gezondheid, aanwezigheid). • Zorgen voor veiligheid en welbevinden van alle leerlingen (een klimaat waarin leerlingen worden gezien, gewaardeerd en gemist, aandacht voor positieve groepsdynamiek, lessen of activiteiten gericht op sociaal-emotionele ontwikkeling, aandacht voor creatieve en sportieve ontwikkeling). • Sterk mentoraat (alle leerlingen hebben een mentor, er zijn mentorlessen op het gebied van planning & organisatie, leren leren, sociale en emotionele ontwikkeling, werkhouding, aandacht/concentratie). • Werken aan sociale vaardigheden en omgaan met elkaar (door middel van feedback in de klas en in de vrije ruimte, mentorlessen, lessen door externen, specifieke activiteiten binnen en buiten de school). • Leerlingen bij elkaar en bij de school betrekken (leerlingenraad, hoorrecht)		
--	--	--	--

	• Leerlingen, ouders en school werken samen (korte lijntjes, ouderavonden, ouderraad)		
Het fundament (schoolteam)	Hier gaat het om het een effectief en veerkrachtig schoolteam in een professionele schoolcultuur. Van daaruit kan gewerkt worden aan een passend ondersteuningsaanbod op de verschillende niveaus. Denk aan: • Deskundigheidsbevordering voor het schoolteam • Reflectie op didactisch en pedagogisch gebied in intervisie en coaching • Informele teamactiviteiten • Aandacht voor het welbevinden van het team • Effectief leiderschap en samenwerking binnen het schoolteam • Randvoorwaarden: materialen, roosters, heldere taakverdeling en afspraken.	Studiedag Teamvergadering Lesbezoek met voor- en nabespreking Individueel ontwikkelgesprek	Studiematerialen Boeken, tijdschriften Rijke Teams-omgeving Verslagen van ontwikkelgesprekken

De ondergrond: de school midden in de maatschappij

De piramide en de beschreven ondersteuning per laag is een model waarin de school centraal staat. Kinderen groeien op in een gezin, een wijk, een stad/dorp, een land, een maatschappij, een wereld. Scholen staan midden in de maatschappij.

De ouders/verzorgers zijn de eerst verantwoordelijken voor de verzorging en opvoeding van hun kind. Buurtgenoten, familieleden, leraren, sportcoaches, hulpverleners etc. zijn mede opvoeders. Een kind groeit op in een omgeving met verschillende 'cirkels'. In die cirkels zijn er verschillende mensen die ondersteunen in de ontwikkeling (zie de praatplaat op de volgende pagina).

Leerlingen, leraren, ouders en andere volwassenen werken samen aan schoolsucces. Dat betekent:

- School werkt aan een kwalitatief goed onderwijs- en ondersteuningsaanbod, volgens de piramide.

- Leerlingen laten hun 'commitment' zien: ze zijn aanwezig, hebben hun schoolspullen bij zich, houden zich aan de schoolregels, doen actief mee met de les, laten gepaste omgangsvormen zien en kunnen functioneren en leren in een groep.
- Ouders laten onderwijsondersteunend gedrag zien. Dat gaat over drie aspecten:
 - Toezicht (eten, nachtrust, smartphonegebruik, weekindeling, vrijetijdsbesteding, schoolspullen op orde, huiswerk maken, tas inpakken, op tijd naar school vertrekken)
 - Betrokkenheid bij het onderwijs (interesse tonen, ondersteunen, motiveren om te leren en zich aan schoolregels te houden, achter het schoolbeleid staan)
 - Verwachtingen (uitspreken naar hun kind: niet te hoge, maar ook niet te lage verwachtingen)
- Kernpartners (jeugdhulp, wijkteam, leerplicht, politie, etc) ondersteunen en helpen in de ontwikkeling van kinderen en hun ouders.
- Volwassenen om kinderen heen pakken hun rol en verantwoordelijkheid en spreken elkaar daarop aan.